

Ontwerpvoorstel

(C)2105
10 juli 2020

Ontwerpvoorstel van referentiescenario

Gedaan met toepassing van 4, §6, van het voorontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van de berekeningsmethode van het noodzakelijke capaciteitsvolume en de parameters die nodig zijn voor de organisatie van de veilingen in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme

Niet-vertrouwelijke versie

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. Wettelijk kader	4
1.1. Nationale wetgeving.....	4
1.2. Europese regelgeving	4
1.2.1. Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van milieubescherming en energie 2014-2020	4
1.2.2. Elektriciteitsverordening	5
1.3. het voorontwerp van koninklijk besluit.....	6
2. Antecedenten	8
3. Consultatierapport van Elia en aanbeveling van Elia	9
4. Voorstel van referentiescenario	11
4.1. Voorafgaande bemerkingen.....	11
4.2. Methodologie	11
4.3. Scenario dataset	12
4.3.1. RES	12
4.3.2. Thermal.....	12
4.3.3. Nuclear	13
4.3.4. Storage.....	13
4.3.5. Market Response.....	13
4.3.6. Consumption	13
4.3.7. Cross-border & Flow Based	13
4.3.8. Economic parameters.....	14
4.4. Sensitiviteiten	14
4.4.1. Verlenging van 2 GW nucleaire capaciteit in België.....	14
4.4.2. Flow-based CEP-Rules	14
4.4.3. Franse nucleaire beschikbaarheid	14
4.4.4. No new thermal units or delays	15
4.4.5. PLEF sensitiviteiten.....	15
4.4.6. Coal acceleration phase-out.....	16
4.4.7. “Low demand”-sensitiviteit.....	16
5. Conclusie	18
6. Bijlage 1 : consultatierapport	19

INLEIDING

1. Op 20 april 2020 ontving de CREG per e-mail van de FOD economie, gericht aan alle leden van het “opvolgingscomité CRM” (bestaande uit vertegenwoordigers van de transmissienetbeheerder (Elia Transmission Belgium, hierna: Elia), van de CREG en van het kabinet van de federale Minister bevoegd voor Energie en onder het voorzitterschap van de FOD Economie), een voorontwerp van koninklijk besluit “tot vaststelling van de berekeningsmethode van het noodzakelijke capaciteitsvolume en de parameters die nodig zijn voor de organisatie van de veilingen in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme”.

Aan deze e-mail was ook een kopie toegevoegd van de nota van het kabinet van Minister Marghem dd. 9 april 2020. In deze nota vraagt de Minister aan de AD Energie om, samen met de leden van het opvolgingscomité, het nodige te doen om de eerste veiling, die in 2021 georganiseerd zou moeten worden, voor te bereiden, met respect voor de termijnen, procedures en methodologieën zoals beschreven in de secundaire wetgeving ingediend bij de DG Energie van de Europese Commissie. In het bijzonder wordt gevraagd dat de leden van het opvolgingscomité de werkzaamheden beschreven in de artikelen 4 en 5 van het voorontwerp van koninklijk besluit zouden aanvangen, met inbegrip van de openbare raadplegingen, met het oog op de keuze van een of meerdere scenario's; over de gegevens en hypothesen waarop ze gebaseerd zijn en over de intermediaire parameters vóór 30 juni van 2020.

2. De CREG stelt vast dat het voorontwerp van koninklijk besluit, net omdat het een voorontwerp is, nog niet van kracht is en dat er nog belangrijke wijzigingen kunnen worden aangebracht in het kader van het proces van de totstandkoming van het koninklijk besluit.

3. In het voorliggend ontwerpvoorstel zal de CREG met toepassing van 4, §6, van het voorontwerp van koninklijk besluit een voorstel doen voor een te weerhouden set van gegevens en hypothesen die samen het referentiescenario vormen.

4. Dit ontwerpvoorstel bestaat uit vijf hoofdstukken.

In het eerste hoofdstuk wordt het wettelijke kader behandeld.

Het tweede hoofdstuk bevat de antecedenten.

Het derde hoofdstuk bevat een analyse van het consultatierapport van Elia en de aanbeveling van Elia.

Het vierde hoofdstuk bevat het eigenlijke voorstel van referentiescenario.

Het vijfde hoofdstuk bevat de conclusie van dit voorstel.

5. Dit ontwerpvoorstel werd goedgekeurd door het directiecomité van de CREG van 10 juli 2020.

1. WETTELIJK KADER

1.1. NATIONALE WETGEVING

6. Op 22 april 2019 werd de wet tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, teneinde een capaciteitsvergoedingsmechanisme in te stellen, goedgekeurd. Deze wet creëert een algemeen kader met het oog op de invoering van een marktbreed capaciteitsmechanisme en bepaalt het proces en taakverdeling voor de uitwerking van de verschillende deelaspecten van het capaciteitsvergoedingsmechanisme door middel van diverse koninklijke besluiten en marktregels.

7. Artikel 7undecies, §1, van de Elektriciteitswet benadrukt onder meer het belang van de kostenbeheersing van het ingestelde capaciteitsvergoedingsmechanisme:

“(…)

Het capaciteitsvergoedingsmechanisme is zodanig ontworpen dat de kostprijs ervan zo laag mogelijk blijft

(…)”.

8. Artikel 7undecies, §2, belast de netbeheerder met het opstellen van twee rapporten met het oog op de berekening van de noodzakelijke capaciteitsvolumes voor het verzekeren van de toereikendheid, de bepaling van een minimaal te reserveren volume voor de veiling die één jaar vóór de periode van capaciteitslevering plaatsvindt, de bepaling van de vraagcurve en de prijslimieten.

De uiteindelijke beslissing om een instructie te geven voor een veiling komt aan de Minister toe:

“... Uiterlijk op 31 maart van elk jaar, op basis van de verslagen en de adviezen (...), na overleg in de Ministerraad, geeft de minister instructie aan de netbeheerder om de veilingen te organiseren voor de onderzochte perioden van capaciteitslevering, stelt de parameters vast die nodig zijn voor hun organisatie en bepaalt het minimaal te reserveren volume voor de veiling die één jaar voor de periode van capaciteitslevering georganiseerd wordt. Dit minimaal te reserveren volume is minstens gelijk aan de capaciteit die gemiddeld minder dan 200 draaiuren heeft per jaar teneinde de totale piekcapaciteit af te dekken, vermeerderd met de onzekerheidsmarge vervat in de initiële volumeberekening uitgevoerd door de netbeheerder in het verslag bedoeld in het eerste lid, 1”.

1.2. EUROPESE REGELGEVING

1.2.1. Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van milieubescherming en energie 2014-2020

9. Capaciteitsvergoedingsmechanismen dienen voor de inwerkingtreding ervan goedgekeurd te worden door de Europese Commissie. Een aantal bepalingen in de Richtsnoeren ¹ zijn belangrijk in het kader van dit voorstel.

¹ Zie Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van milieubescherming en energie 2014-2020 (2014/C 200/01), PBEU 28 juni 2014

10. Bij het onderzoek of de steunmaatregel een geschikt instrument is (sectie 3.9.3.) stelt randnummer (226) het volgende:

(226) De maatregel dient open te zijn en passende prikkels te geven voor zowel bestaande als nieuwe producenten en voor bedrijven die gebruikmaken van substitueerbare technologieën, zoals vraagrespons of oplossingen voor opslag. De steun dient dus te worden verschaft via een mechanisme dat de mogelijkheid biedt voor potentieel verschillende doorlooptijden, afhankelijk van de tijd die nodig is voor de uitvoering van nieuwe investeringen door nieuwe producenten die andere technologieën gebruiken. De maatregel dient ook rekening te houden met de mate waarin interconnectiecapaciteit een oplossing kan bieden voor eventuele problemen inzake leveringszekerheid.

11. De evenredigheid of proportionaliteit is een belangrijk concept bij de evaluatie van de steunmaatregel (sectie 3.9.5.).

(230) De maatregel moet ingebouwde mechanismen hebben die beletten dat windfall profits ontstaan.

(231) De maatregel dient zo te worden opgezet dat verzekerd wordt dat de prijs die voor het beschikbaar houden van regel- en reservevermogen wordt betaald, automatisch naar nul tendeert wanneer de omvang van het aangeboden vermogen naar verwachting afdoende is om te voldoen aan de omvang van de vraag naar vermogen.

12. Verder dient de steunmaatregel ongewenste negatieve effecten op de mededinging en het handelsverkeer te vermijden (sectie 3.9.6.).

(232) De maatregel dient zodanig te zijn vormgegeven dat alle vermogen dat daadwerkelijk kan bijdragen tot het aanpakken van het probleem inzake leveringszekerheid, voor de maatregel kan worden ingezet, met name rekening houdende met de volgende factoren:

a) de participatie van producenten die verschillende technologieën gebruiken, en producenten die maatregelen met een gelijkwaardige technische prestatie aanbieden, bijvoorbeeld vraagbeheersing, interconnectoren en opslag. Onverminderd punt 228 kunnen beperkingen op deelname alleen gerechtvaardigd worden op grond van technische prestaties die ontoereikend zijn om het probleem inzake leveringszekerheid aan te pakken. Bovendien dient de maatregel ten behoeve van de leveringszekerheid open te staan voor mogelijke aggregatie van zowel vraag als aanbod;

b) de participatie van marktdeelnemers uit andere lidstaten wanneer die participatie fysiek mogelijk is met name in de regionale context, d.w.z. wanneer het vermogen beschikbaar kan worden gesteld aan de lidstaat die de maatregel ten uitvoer legt en de in de maatregel beschreven verplichtingen kunnen worden afgedwongen (97);

c) de participatie van een voldoende aantal producenten om een concurrerende prijs voor het vermogen te kunnen bepalen;

d) het vermijden van negatieve effecten op de interne markt, bijvoorbeeld door uitvoerbeperkingen, plafonds voor groothandelstarieven, biedrestricties of andere maatregelen die het functioneren van markt aantasten, met inbegrip van intraday- en balanceringsmarkten.

1.2.2. Elektriciteitsverordening

13. Op 5 juni 2019 werd de verordening (EU) 2019/943 betreffende de interne markt voor elektriciteit (hierna, de “Elektriciteitsverordening”) goedgekeurd. Deze verordening is in werking getreden op 4 juli 2019 en is van toepassing vanaf 1 januari 2020.

14. Deze verordening heeft een rechtstreekse werking en heeft aan de regulerende instanties een zeker aantal voorstelbevoegdheden toevertrouwd.

Artikel 23(6) van de Elektriciteitsverordening stelt het volgende:

“Uiterlijk op 5 januari 2020 dient het ENTSB voor elektriciteit bij ACER een ontwerpmethodologie in voor de berekening van:

a) de waarde van de verloren belasting;

b) de "kosten voor nieuwe toegang" voor productie of vraagrespons, en

c) de in artikel 25 bedoelde betrouwbaarheidsnorm. De methodologie is gebaseerd op transparante, objectieve en verifieerbare criteria.”

Artikel 25(2) van de Elektriciteitsverordening stelt het volgende:

“De betrouwbaarheidsnorm wordt vastgesteld door de lidstaat of een door de lidstaat aangewezen bevoegde instantie op basis van een voorstel van de regulerende instantie. De betrouwbaarheidsnorm wordt vastgesteld op basis van de in artikel 23, lid 6, uiteengezette methodologie.”

Artikel 25(3) van de Elektriciteitsverordening stelt het volgende :

“De betrouwbaarheidsnorm wordt berekend met gebruikmaking van ten minste de waarde van de verloren belasting en de kosten voor nieuwe toegang gedurende een gegeven tijdsbestek en wordt uitgedrukt als "verwachte niet-geleverde energie" en als "de waarschijnlijkheid dat niet aan de vraag kan worden voldaan”.”

Artikel 25(4) van de Elektriciteitsverordening stelt het volgende:

“Wanneer toepassing wordt gemaakt van capaciteitsmechanismen, worden de parameters waarmee de hoeveelheid in het kader van het capaciteitsmechanisme aangekochte capaciteit wordt bepaald, goedgekeurd door de lidstaat of een andere door de lidstaat aangewezen bevoegde instantie op basis van een voorstel van de regulerende instantie.”

1.3. HET VOORONTWERP VAN KONINKLIJK BESLUIT

15. De CREG heeft kennis genomen van het hierboven vermelde voorontwerp van koninklijk besluit "tot vaststelling van de berekeningsmethode van het noodzakelijke capaciteitsvolume en de parameters die nodig zijn voor de organisatie van de veilingen in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme" dat haar op 20 april 2020 werd gemaaild door de FOD Economie.

16. In het kader van het aanmeldingsdossier van het Belgische capaciteitsvergoedingsmechanisme werd dit voorontwerp van koninklijk besluit aan de Europese Commissie overgemaakt als een van de onderdelen van het ontwerp van het CRM.

17. Op de datum van goedkeuring van dit ontwerpvoorstel is het voorontwerp van koninklijk besluit niet van kracht.

18. Via dezelfde e-mail van 20 april 2019 die hierboven werd vermeld, ontving de CREG een "groene nota" die het kabinet van de Minister op 9 april 2020 aan de FOD Economie had overgemaakt. Aan de hand van deze groene nota vraagt de Minister aan de AD Energie om, samen met de leden van het opvolgingscomité CRM, de nodige stappen te ondernemen om de eerste veiling (gepland voor 2021) voor te bereiden, met inachtneming van de ingevoerde secundaire wetgeving, met inbegrip van de daarin beschreven termijnen, procedures en methodologieën..

19. Artikel 4 van het voorontwerp van koninklijk besluit bepaalt het volgende:

“§ 1. De commissie stelt in samenwerking met de netbeheerder een voorstel op van de volgende intermediaire waarden:

1° de brutokost van een nieuwkomer van de technologieën die opgenomen zijn in de beperkte lijst van technologieën, bedoeld in artikel 10, § 4;

2° de correctiefactor X, die toelaat de maximumprijs te bepalen, zoals bedoeld in artikel 10, §8 en 9, en die toelaat het maximale volume tegen de maximumprijs te berekenen, door het niveau van bevoorradingszekerheid aan te passen, zoals bedoeld in artikel 11, §2, 1°.

§ 2. Het voorstel wordt onderworpen aan een openbare raadpleging gedurende minimaal één maand en aangepast in functie van de resultaten ervan. Dit voorstel omvat eveneens de waarde van de WACC die in aanmerking genomen is in §1, 1°.

§ 3. De intermediaire waarden worden uiterlijk op 30 juni van elk jaar vastgelegd door de Minister op basis van het voorstel van de commissie en diens consultatieverslag. De Minister kan hierbij afwijken van het voorstel van de commissie mits passende motivatie. ”

20. Om te vermijden dat het proces wordt vertraagd met het oog op de organisatie van de eerste veiling die in 2021 is gepland, stemt de CREG ermee in om dit ontwerpvoorstel een referentiescenario voor te stellen.

21. Artikel 26 van het voorontwerp bepaalt het volgende:

“Bij wijze van overgangmaatregel sluiten de Algemene Directie Energie, de netbeheerder en de commissie zo spoedig mogelijk een akkoord over de planning en de aanpak voor de eerste veiling in 2021 en haar voorbereiding vanaf 2020.

Deze planning en aanpak mogen afwijken van de standaardprocedure bepaald in dit besluit, maar zij beogen om dit maximaal te respecteren, alsook de reeds beschikbare methodes op Europees niveau.

Het akkoord wordt gepubliceerd op de website van de Algemene Directie Energie, de commissie en de netbeheerder.”

Op basis van deze bepaling - die, net zoals de andere bepalingen van het voorontwerp, nog niet van kracht is - is overeengekomen in het CRM opvolgingscomité dat de einddatum voor de goedkeuring van deze intermediaire waarden wordt verschoven naar 21 juli.

22. Aangezien het voorontwerp van koninklijk besluit fundamenteel verschilt van voorstel (E)2064 over de parameters waarmee de hoeveelheid in het kader van het capaciteitsmechanisme aangekochte capaciteit wordt bepaald, wordt dit ontwerpvoorstel gedaan onder voorbehoud en zonder nadelige erkenning.

2. ANTECEDENTEN

23. Op 20 april 2020 ontving de CREG per e-mail van de FOD economie, gericht aan alle leden van het opvolgingscomité CRM, een kopie van de nota van het kabinet van Minister Marghem dd. 9 april 2020. In deze nota, ondertekend door de kabinetschef van de Minister bevoegd voor Energie en gericht aan de waarnemend voorzitter van het directiecomité van de FOD economie en aan de waarnemend directrice van de AD Energie, vraagt de Minister aan de AD Energie om, samen met de leden van het opvolgingscomité, het nodige te doen om de eerste veiling, die in 2021 georganiseerd zou moeten worden, voor te bereiden, met respect voor de termijnen, procedures en methodologieën zoals beschreven in de secundaire wetgeving ingediend bij de DG Energie van de Europese Commissie.

24. Tijdens de meeting van het opvolgingscomité CRM van 24 april 2020 gaf Elia een eerste presentatie met betrekking tot het referentiescenario en de sensitiviteiten.

25. Op 28 april 2020 stuurde Elia een draft van de documenten door waarover Elia zou consulteren.

26. Tijdens de meeting van het opvolgingscomité van 30 april 2020 werden de opmerkingen van de FOD-Economie besproken.

27. Op 4 mei 2020 vond het overleg, zoals voorzien in het voorontwerp van koninklijk besluit, plaats tussen Elia en de CREG, met de FOD Economie als observator.

28. Op 5 mei 2020 lanceerde Elia haar publieke consultatie over scenario's, sensitiviteiten en gegevens voor de berekening van de parameters van de Y-4 veiling voor de leveringsperiode 2025-2026. Deze consultatie liep tot en met vrijdag 5 juni 2020.

29. Op 17 juni 2020 ontving de CREG het consultatieverslag van Elia (zie bijlage 1).

3. CONSULTATIERAPPORT VAN ELIA EN AANBEVELING VAN ELIA

30. Het consultatierapport van Elia bevat 3 hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk bevat het wettelijk en regulatorie kader, het tweede hoofdstuk geeft Elia's aanbeveling weer inzake de scenariokeuze en het derde hoofdstuk geeft een overzicht van de ontvangen reacties en Elia's antwoord erop.

31. Elia beveelt aan om de dataset van de Mid-Term Adequacy Forecast (MAF2019) van ENTSO-E te gebruiken als basis. Wat de Belgische data betreft stelt Elia voor om deze te actualiseren met de meest recente beschikbare gegevens, waarover geconsulteerd werd door Elia. Wat de data van andere landen betreft, verwijst Elia naar de laatste studie van het Pentilateral Energy Forum (PLEF GAA van mei 2020).² Verder stelt Elia voor om een aantal sensitiviteiten toe te voegen aan deze dataset.

Dit alles wordt samengevat in figuur 1 van Elia's consultatierapport (zie hieronder).

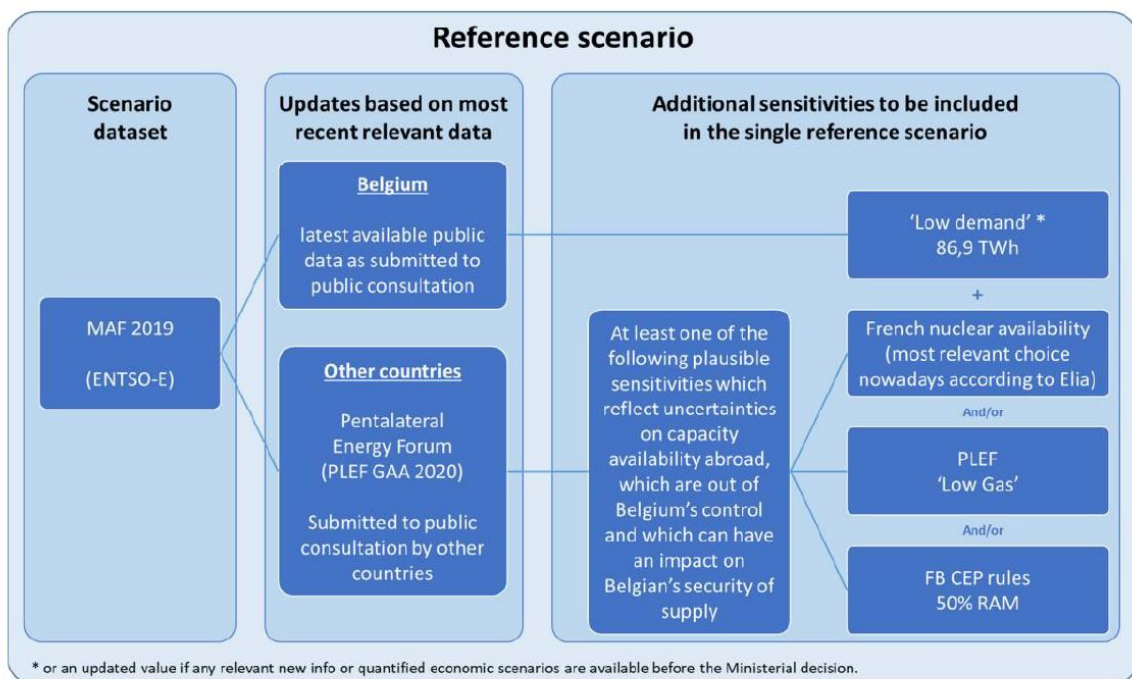

Figure 1: Elia's recommendation - Summary

32. Als eerste sensitiviteit stelt Elia voor om voor de Belgische elektriciteitsvraag de "low demand – 86,9TWh"-hypothese te gebruiken. Elia argumenteert dit voorstel met een verwijzing naar de reacties op de consultatie, de onzekerheid over de impact van de covid-19 op de leveringsperiode 2025-2026 en het gebrek aan geactualiseerde officiële data en scenario's aangaande de consumptie voor het beschouwde leveringsjaar.

33. Ten slotte stelt Elia voor om minstens één sensitiviteit, welke een onzekerheid inhoudt over de beschikbare buitenlandse capaciteit, te beschouwen in het referentiescenario. De voorgestelde sensitiviteiten zijn de volgende :

² Er wordt vermeld dat over deze data publiek werd geconsulteerd door andere landen. De CREG merkt op dat er geen publieke consultatie heeft plaatsgevonden over deze data, maar dat er slechts een discussie heeft plaatsgevonden tussen netbeheerders, Ministeries en regulatoren , die deel uitmaken van de SG2 van het PLEF. Deze discussies hebben bovendien niet tot een consensus geleid en werden bijgevolg niet gevalideerd door de regulatoren.

- Een sensitiviteit met een verlaagde gemiddelde nucleaire beschikbaarheid in Frankrijk met 4 nucleaire eenheden gedurende de winter
- Een “low gas” sensitiviteit zoals gesimuleerd in één van de scenario’s in de PLEF GAA rapport van 2020;
- Een sensitiviteit waarbij de regels inzake interconnectiecapaciteit zoals bepaald in het Clean Energy Package niet gerespecteerd worden. Deze sensitiviteit houdt rekening met een 50 % RAM in plaats van 70 % RAM waarde).

Met betrekking tot deze sensitiviteiten stelt Elia dat de eerste, namelijk de verminderde beschikbaarheid van Franse nucleaire energie, de meeste relevante sensitiviteit is, op basis van de vaststellingen inzake de Franse nucleaire beschikbaarheid gedurende de voorbije 4 winters.

4. VOORSTEL VAN REFERENTIESCENARIO

4.1. VOORAFGAANDE BEMERKINGEN

34. Rekening houdend met de vastgestelde problemen in de voorgaande paragrafen, dient de CREG alle nodige voorbehoud te maken met betrekking tot het voorliggende voorstel en de mogelijke vragen inzake de voorstelbevoegdheid van de regulator.

35. Het voorontwerp van koninklijk besluit stelt in artikel 4, §6, dat de Commissie een voorstel opmaakt van de te weerhouden set van gegevens en hypothesen, die samen het voorstel van referentiescenario vormen. Er dient dus één enkele set van gegevens en hypothesen, en dus één enkel scenario voorgesteld te worden. Er is, met andere woorden, geen mogelijkheid om alternatieve scenario's of sensitiviteitsanalyses op een bepaald scenario voor te stellen. Deze benadering is ongebruikelijk bij het maken van simulaties inzake bevoorradingszekerheid.

Het vastleggen van slechts één enkel scenario zonder sensitiviteiten midden 2020, met het oog op de organisatie van de eerste veilingen in oktober 2021, leidt tot het uitvoeren van de simulatie voor één enkel scenario dat, gezien de diverse opties die momenteel in het parlement besproken worden (met onder meer de mogelijkheid van een gedeeltelijk uitstel van de nucleaire phase-out), bij de start van de veilingen mogelijk irrelevant zou kunnen blijken. De CREG meent dat het verantwoord en nuttig zou zijn om meerdere scenario's of één scenario met verschillende sensitiviteiten te simuleren, waarbij de keuze van het te weerhouden scenario zo dicht mogelijk tegen de start van de eerste veilingen wordt gemaakt, waarbij de meest geactualiseerde evoluties in de energiemarkt kunnen worden in rekening gebracht.

36. In het voorliggend voorstel zal de CREG, overeenkomstig de bepaling in artikel 4, §6, van het voorontwerp van koninklijk besluit, één enkel scenario zonder sensitiviteiten voorstellen.

37. In de antwoorden van Elia op de verkregen reacties bij de openbare consultatie, wordt heel vaak verwezen naar de bepalingen in het voorontwerp van koninklijk besluit, die Elia zeer strikt wenst te volgen, zonder inhoudelijk te antwoorden op de reactie van de respondenten.

4.2. METHODOLOGIE

38. Elia verwijst in haar consultatierapport op meerdere plaatsen (p14, p15-16) naar artikel 12, §2 en §3 van het voorontwerp van koninklijk besluit, dat stelt dat de Europese methodologie niet alleen goedgekeurd moet zijn maar ook geïmplementeerd moet zijn in een gepubliceerde Europese toereikendheidsstudie. Deze bepalingen in het voorontwerp van koninklijk besluit hebben concreet tot gevolg dat Elia de Europese methodologie niet moet toepassen bij de simulaties met het oog op de organisatie van de eerste T-4 veilingen voor levering in 2025-2026.

Elia vervolgt voorgaande argumentatie met de vaststelling dat de Europese methodologie voor de toereikendheidsanalyse nog niet werd goedgekeurd (ERAA) of werd toegepast in een ERAA en stelt vast dat de laatste toereikendheidsanalyse de "ENTSO-E Mid-Term Adequacy forecast report (MAF)" is die eind 2019 gepubliceerd werd :

Given that nor the methodology for the ERAA is yet approved by ACER, nor it was already used in an ERAA, the latest 'European adequacy assessment' corresponds to the 'ENTSO-E Mid-Term Adequacy forecast report (MAF)' published end of 2019.

Elia stelt enkel vast dat de laatste toereikendheidsanalyse de MAF is, maar geeft geen antwoord op de vraag welke methodologie Elia zal gebruiken in haar simulaties.

De CREG stelt vast dat het voorontwerp van koninklijk besluit niet bepaalt waarop de methodologie wel gealigneerd moet worden, indien er geen goedgekeurde Europese methodologie bestaat. Voor wat betreft de bepaling van de brutokost van een nieuwkomer, voorziet het voorontwerp van koninklijk besluit wel een alternatieve methodologie, bij afwezigheid van een Europees goedgekeurde methodologie.

Bij gebrek aan duidelijke bepalingen in het voorontwerp van koninklijk besluit, biedt de voorgestelde Europese methodologie een houvast en meent de CREG dat deze als basis moet dienen en dat de goedgekeurde Europese methodologie zo veel als mogelijk zal moeten worden toegepast in het kader van de bepaling van het volume voor de eerste veiling voor levering in 2025-2026.

4.3. SCENARIO DATASET

4.3.1. RES

39. Met betrekking tot de voorgestelde hypotheses inzake de evolutie van hernieuwbare energiebronnen liepen de meningen uiteen. Febeg wees op een mogelijk te optimistische inschatting (ten gevolge van de onzekerheid inzake ondersteuningsmaatregelen en het Nimby-effect). ODE-EDORA-BOP menen daartegenover dat de inschattingen, met name wat de ontwikkeling van offshore windenergie betreffen, ambitieuzer zouden kunnen zijn door 700 MW bijkomende offshore windproductiecapaciteit tegen 2025 te voorzien in plaats van na 2025.

De CREG wenst inzake de realisatie van de volgende offshorewindmolenparken toch te wijzen op het feit dat de eerste tender pas in 2023 wordt voorzien, wat de realisatie van het windmolenpark vóór eind 2025 quasi onmogelijk maakt. De CREG is voorstander om dit proces te faciliteren, maar wenst waakzaam te blijven inzake de timing en de daarmee gepaard gaande financiële consequenties.

40. De CREG meent dat de door Elia voorgestelde evoluties kunnen behouden blijven.

4.3.2. Thermal

41. Een eerste reeks opmerkingen had betrekking op het feit dat Elia 2,5 GW CCGT uit de MAF2019 data verwijderd. De CREG meent dat de geplande organisatie van een CRM-veiling in 2021, potentiële investeerders aanzet om een afwachtende houding aan te nemen. In het kader van het proces beschreven in het voorontwerp van koninklijk besluit, meent de CREG dat deze 2,5 GW nieuwe CCGT niet in de dataset hoeven te worden gebruikt.

42. Een tweede opmerking had betrekking tot de hoogte van de *forced outage rate* van gelijkspanningsinterconnectoren (HVDC), zoals NEMO en ALEGrO en andere toekomstige interconnectoren. In het consultatiedocument werd 5% voorgesteld als FO-rate. De CREG ziet geen enkele reden waarom Elia in haar reactie voorstelt om de FO-rate te verhogen tot 6%.

43. De CREG meent dat er geen reden is om naar aanleiding van de openbare consultatie de FO-rate van 5% voor HVDC-verbindingen te verhogen tot 6%, en stelt voor om de waarde van 5% te behouden.

4.3.3. Nuclear

44. De CREG heeft geen opmerkingen bij de verduidelijkingen die Elia gaf wat betreft de nucleaire productie.

4.3.4. Storage

45. Wat opslag betreft meent de CREG dat een gedetailleerde analyse van het potentieel van de verschillende types opslag op middellange termijn heel nuttig zou zijn. Bij gebrek aan dergelijke potentieelstudies, aanvaardt de CREG de door Elia voorgestelde hypothesen.

4.3.5. Market Response

46. Wat betreft market respons, wenst de CREG eveneens het belang te benadrukken om de hypothesen te kunnen onderbouwen op basis van een gedetailleerde studie van de verschillende categorieën van market response. De CREG heeft de indruk dat de inschattingen van Elia (zie onderstaande tabel) eerder een onderschatting zijn van het werkelijke potentieel.

Market response volume

Categories	Total volume [MW]
Max use of 1 hour	100
Max use of 2 hours	350
Max use of 4 hours	665
Max use of 8 hours	300
No limit	150
Market response shedding	1,565

	Total volume [MWh/day]
Market response shifting	500

47. Verder valt -te vermelden dat, in het kader van het Clean Energy Package dat een belangrijke rol toebedeelt aan de consument, de netbeheerders de intentie hebben om de toegang tot de markt uit te breiden naar alle soorten klanten. De streefdatum voor de implementatie hiervan ligt vóór 2025.

4.3.6. Consumption

48. Wat betreft het verbruik kan verwezen worden naar de sectie 4.4.7.

4.3.7. Cross-border & Flow Based

49. De CREG heeft geen opmerkingen bij de verduidelijkingen die Elia gaf wat betreft de grensoverschrijdende interconnecties en flow-based domains.

4.3.8. Economic parameters

50. Met betrekking tot de economische parameters werd de opmerking gemaakt dat deze cijfers gebaseerd zijn op pré-covid-19 gegevens. Elia stelt dat er geen geactualiseerde gegevens beschikbaar zijn die de covid-19 impact in rekening brengen.

4.4. SENSITIVITEITEN

51. Elia heeft in haar consultatie verschillende mogelijke sensitiviteiten voorgesteld die mogelijk geïntegreerd zouden kunnen worden in het referentiescenario. Op geen enkele sensitiviteit werd een positieve reactie verkregen. Een respondent (Febeliec) reageerde op elke sensitiviteit afzonderlijk. Een algemene reactie benadrukte dat de meeste sensitiviteiten een volume-verhogend effect hadden. Enkel op de sensitiviteit over de elektriciteitsvraag werd door een groot aantal respondenten gereageerd.

4.4.1. Verlenging van 2 GW nucleaire capaciteit in België

52. Deze optie is momenteel voorwerp van discussie in het parlement en betreft vooral een beleidskeuze. Gezien de belangrijke impact die een verlenging van nucleaire capaciteit kan hebben op de bevoorradingszekerheid, is deze optie zeker voldoende belangrijk om te weerhouden bij het simuleren van meerdere scenario's. Gezien echter, volgens het voorontwerp van koninklijk besluit maar één scenario zonder sensitiviteiten mag voorgesteld worden, stelt de CREG voor om het huidige wettelijke kader, met de wet op de kernuitstap, te respecteren. De CREG stelt bijgevolg niet voor om deze sensitiviteit in het referentiescenario te integreren.

4.4.2. Flow-based CEP-Rules

53. Elia heeft een sensitiviteit voorgesteld waarbij een minimum RAM van 50% wordt gegarandeerd aan de markt in plaats van de 70% minimum RAM in 2025 zoals opgelegd door het CEP. Deze sensitiviteit, die aanleiding geeft tot een hoger nodig volume, werd door Elia ook hernomen in haar aanbeveling.

54. De CREG stelt vast dat de voorgestelde sensitiviteit impliceert dat de vastgelegde regels op Europees niveau niet zullen gerespecteerd worden. De CREG meent dat de opgelegde 70% minRAM niet ter discussie (in ieder geval niet neerwaarts) mag gesteld worden. De CREG verwerpt dan ook de aanbeveling om deze sensitiviteit te overwegen.

4.4.3. Franse nucleaire beschikbaarheid

55. Elia stelt in haar aanbeveling voor om rekening te houden met een verlaagde nucleaire beschikbaarheid in Frankrijk met 4 eenheden. Elia baseert zich op haar eigen analyses voor de 4 laatste winters en op een analyse van RTE.

56. De CREG meent dat, wat de ons omringende landen betreft, Elia zich moet baseren op de best beschikbare gevalideerde data uit die landen. Deze hypothese, vervat in randnummer 55, komt neer op het wijzigen van de hypothesen (vervat in de MAF2019-dataset) van één van onze buurlanden.

57. Bovendien heeft Frankrijk een operationele CRM, waardoor de recent vastgestelde verhoogde onbeschikbaarheid van Franse nucleaire centrales in principe hetzij geremedieerd hetzij gecompenseerd zal worden door andere capaciteit. Dat effect is ook merkbaar in de Franse CRM: door

de lagere voorspelde nucleaire beschikbaarheid in Frankrijk, zijn de Franse capaciteitsprijzen fors gestegen om zo voldoende extra capaciteit aan te trekken. Ook op de Franse forwardmarkten stegen de prijzen voor pieklevering fors (ondertussen is de nucleaire beschikbaarheid opnieuw naar boven bijgesteld en zijn die prijzen terug gedaald).

58. Hoewel artikel 4, §4, van het voorontwerp van koninklijk besluit stelt dat gevoeligheden gedefinieerd kunnen worden die een impact hebben op de bevoorradingszekerheid in België, met inbegrip van gebeurtenissen buiten de Belgische regelzone, wenst de CREG te wijzen op de bepalingen van artikel 24(1) van de Elektriciteitsverordening. Deze stellen dat nationale beoordelingen van de toereikendheid enkel kunnen afwijken van het Europees centrale referentiescenario op het vlak van de specifieke kenmerken van de nationale vraag naar en het nationale aanbod van elektriciteit.

Hoewel het voorontwerp van koninklijk besluit geen nationale toereikendheidsstudie beoogt, meent de CREG dat de basis voor de volumebepaling van CRM-veilingen niet fundamenteel mag afwijken van de toegelaten hypothesen die in een nationale toereikendheidsstudie kunnen worden gehanteerd.

59. Bovendien meent de CREG dat het risico op een verlaagde beschikbaarheid van centrales op een probabilistische manier moet worden benaderd. De toekomstige beschikbaarheid van centrales is per definitie een onzekerheid die probabilistisch moet gesimuleerd worden. De CREG wijst bovendien ook op het, momenteel nog steeds geldende, dubbele betrouwbaarheids criterium in de elektriciteitswet waarbij naast een LoLE van 3 uur ook een LoLE95 van 20 uur voor een statistisch uitzonderlijke jaar.

60. De door Elia aanbevolen afwijking van de hypothesen voor de Franse nucleaire beschikbaarheid (- 4 eenheden in Frankrijk), zal bovendien aanleiding geven tot een verhoogd noodzakelijk volume in de Belgische CRM veiling, en heeft waarschijnlijk dus een kostenverhogend effect, hetgeen moet vermeden worden volgens het bij artikel 6 van de wet van 22 april 2019, die een capaciteitsvergoedingsmechanisme instelt, ingevoegde artikel *7undecies* in de Elektriciteitswet (dat stelt dat het capaciteitsvergoedingsmechanisme zodanig ontworpen moet worden dat de kostprijs ervan zo laag mogelijk blijft).

61. De CREG wijst ook op de positie van de DG COMP (Europese Commissie) die het volgende stelde:

“VERTROUWELIJK”

62. Op basis van bovenstaande elementen lijkt het de CREG niet aangewezen om de hypothesen van andere landen eenzijdig te wijzigen. De CREG stelt dan ook voor om de sensitiviteit van een verminderde nucleaire beschikbaarheid in Frankrijk niet in rekening te brengen in het referentiescenario.

4.4.4. No new thermal units or delays

63. Deze sensitiviteit houdt in dat er geen bijkomende gasgestookte eenheden in Duitsland worden gerealiseerd na 2021 en dat indienstneming van de centrale van Flamanville in Frankrijk (1,6 GW) verder wordt uitgesteld tot na 2025. Deze sensitiviteit wordt niet door Elia aanbevolen om opgenomen te worden in het referentiescenario.

64. De CREG meent dat hypothesen van de productieparken in de naburige landen niet eenzijdig mogen gewijzigd worden (zie ook randnummer 58).

4.4.5. PLEF sensitiviteiten

65. Twee PLEF-sensitiviteiten werden ter consultatie voorgelegd : “Low gas” en “Low nuc”. Geen van beide wordt evenwel aanbevolen door Elia. Deze twee sensitiviteiten betreffen wijzigingen in de hypothesen van de productieparken in de naburige landen.

66. De CREG meent dat hypothesen van de productieparken in de naburige landen niet eenzijdig mogen gewijzigd worden (zie ook randnummer 58).

4.4.6. Coal acceleration phase-out

67. Deze sensitiviteit die een versnelling van de uitstap uit steenkool bevat, heeft geen invloed op de hypothesen aangaande het Belgische productiepark, gezien de laatste steenkoolcentrales in België reeds werden gesloten in 2016. Het betreft dan ook enkel hypothesen van de productieparken in de naburige landen, die volgens de CREG niet eenzijdig mogen gewijzigd worden (zie ook randnummer 58).

4.4.7. “Low demand”-sensitiviteit

68. Deze sensitiviteit houdt rekening met de waarde van 86,9 TWh uit het “WAM” (*with additional measures*)-scenario van het draft Nationaal Energie en klimaat plan in plaats van 89,6 TWh uit het finaal NECP.

69. De meeste reacties met betrekking tot deze “low-demand”-sensitiviteit gaan van “high”, “très élevés”, “extremely high” tot “excessivement élevés”. Heel wat respondenten halen ook de mogelijke neerwaartse impact van de huidige covid-19-crisis aan. Een respondent wijst op het feit dat de relance-maatregelen in een post covid-19 tijdperk mogelijks tot meer elektrificatie zouden kunnen leiden en dus een hogere vraag.

70. Elia stelt in haar consultatieverslag dat er op het moment van de redactie van het consultatieverslag geen officiële publicaties over de vooruitzichten van het elektriciteitsverbruik die rekening houden met de impact van covid-19, beschikbaar waren.

71. Op 23 juni 2020, dus na afloop van de consultatie door Elia op 5 juni 2020, heeft het Federaal Planbureau de “Economische vooruitzichten 2020-2025” gepubliceerd³, waarbij de mogelijke impact van covid-19 werd in rekening gebracht. Vanzelfsprekend konden de marktactoren, noch Elia, gezien de timing van de consultatie en het opstellen van het consultatierapport, hiermee rekening houden.

72. De CREG stelt voor om de impact van covid-19 op het elektriciteitsverbruik in te schatten op basis van de momenteel enige beschikbare vooruitzichten die rekening houden met de impact van de covid-19, namelijk de voornoemde publicatie van het Federaal Planbureau. Zoals met alle voorspellingen dient hierbij de nodige voorzichtigheid in acht genomen te worden.

73. In haar publicatie van “Economische vooruitzichten 2019-2024” (juni 2019) stelde het Federaal Planbureau dat het energie-eindverbruik gemiddeld met 0,5 % per jaar zou stijgen over de periode 2019-2024⁴. In de publicatie van “Economische vooruitzichten 2020-2025” (juni 2020) stelde het Federaal Planbureau dat het energie-eindverbruik gemiddeld met 0,4 % per jaar zou dalen over de periode 2020-2025.

³ Zie website Federaal Planbureau :

https://www.plan.be/uploaded/documents/202006231122450.FOR_MIDTERM_2025_12169_N.pdf

⁴ Zie website Federaal Planbureau :

https://www.plan.be/uploaded/documents/201906181139150.FOR_MIDTERM_1924_11923_N.pdf

74. De CREG stelt vast dat het energie-eindverbruik, ongeveer (want niet exact dezelfde periode wordt gedekt), gemiddeld 0,9%punten daalde. De CREG stelt voor om deze gemiddelde daling van 0,9%punten ook toe te passen op de voorspelling van de voorziene groei van de Elia-belasting.

Het genormaliseerd totaal elektriciteitsverbruik in 2019 bedraagt, volgens Elia, 85,7 TWh. De gemiddelde groei die voorzien werd door Elia in het basisscenario pré-covid-19 bedroeg 0,75%/jaar (van 85,9 TWh in 2019 tot 89,6 TWh in 2025). De groei post-covid-19 bedraagt dan -0,15%/jaar (dus een jaarlijkse afname). Het genormaliseerd elektriciteitsverbruik komt dan op 84,9 TWh in 2025.

75. De CREG stelt dan ook voor om de impact van covid-19 in rekening te brengen op basis van de laatste voorspellingen door het federale planbureau wat betreft het energie-eindverbruik en uit te gaan van een genormaliseerd elektriciteitsverbruik van 84,9 TWh voor het jaar 2025.

5. CONCLUSIE

76. Op basis van het voorontwerp van koninklijk besluit dat nog niet van kracht is, heeft de CREG voorliggend ontwerpvoorstel gemaakt.

77. Op basis van de reacties van de marktpartijen op de openbare consultatie van Elia over scenario's, sensitiviteiten en gegevens voor de berekening van de parameters van de Y-4 veiling voor de leveringsperiode 2025-2026 en op basis van het consultatieverslag van Elia ontvangen op 17 juni 2020, stelt de CREG voor om het volgende referentiescenario voor de Y-4 veiling met leveringsperiode 2025-2026 te gebruiken:

- De dataset van de laatste "Mid-Term Adequacy Forecast (MAF 2019)", waarvan de data voor België en de overige landen geactualiseerd worden zoals vermeld in de aanbeveling van Elia in haar consultatieverslag met uitzondering van de voorgestelde aanpassing door de CREG vermeld in randnummers 43 en met het in rekening brengen van de aangepaste elektriciteitsvraag die rekening houdt met de ingeschatte impact van covid-19 zoals vermeld in randnummer 75;
- De voorgestelde Europese methodologie als basis te gebruiken en de goedgekeurde Europese methodologie zo veel als mogelijk toe te passen in het kader van de bepaling van het volume voor de eerste veiling voor levering in 2025-2026.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Andreas TIREZ
Directeur

Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité

6. BIJLAGE 1 : CONSULTATIERAPPORT